

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 88/2020-59

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. mája 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť sťažovateľky ■■■■■, ■■■■■, ■■■■■, ■■■■■, ■■■■■ zastúpenej Advokátskou kanceláriou Bános, s. r. o., Hlavná 979/23, Galanta, v mene ktorej koná advokát JUDr. Róbert Bános, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tp 151/2019 a uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 Tpo 69/2019 z 30. decembra 2019, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti ■■■■■ nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých konaní a napadnutého uznesenia a sťažnostná argumentácia sťažovateľky

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 88/2020-25 z 11. februára 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), v časti namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tp 151/2019 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Tpo 69/2019 z 30. decembra 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“), ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu (ďalej len „napadnuté konanie krajského súdu“). Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je väzobne trestne stíhaná za prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a zločin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 2 písm. c) a 3 písm. a) Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva. Sťažovateľka je vo väzbe od 26. septembra 2019.

3. Sťažovateľka požiadala 11. novembra 2019 o prepustenie z väzby na slobodu a o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a prijatím záruky dôveryhodnej osoby.

4. O tejto žiadosti rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 4 Tp 151/2019 z 12. decembra 2019 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) tak, že žiadosť sťažovateľky zamietol a jej väzbu nenahradil.

5. Proti uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že ju zamietol.

6. Sťažovateľka pred ústavným súdom namieta, že napadnuté uznesenie je nedostatočne odôvodnené, že u nej neexistuje väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) a že okresný súd a krajský súd o jej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu nerozhodovali urýchlene.

7. Tvrdí, že existencia označeného väzobného dôvodu je v jej prípade čisto hypotetická a že ani nie je možné pokračovať v páchaní trestných činov porušovania domovej slobody a nebezpečného vyhrážania.

8. Pokiaľ ide o porušovanie domovej slobody, tak pri tomto trestnom čine je nevyhnutné vniknutie do obydlia. Na to, aby sa pozemok pri rodinnom dome poškodených považoval za obydlie, musí byť uzavretý, čo v jej prípade absentuje. Sťažovateľka preto ani nemohla spáchať trestný čin, z ktorého je obvinená.

9. Pokiaľ ide o nebezpečné vyhrážanie, je z pohľadu sťažovateľky nemysliteľné, a to s poukazom na jej fyzické vlastnosti a fyzické vlastnosti poškodeného, aby u neho mohla ako približne 60-kilová žena vzbudzovať čo i len obavu o zdravie či život, nie to ešte obavu dôvodnú. Výroky sťažovateľky na adresu poškodeného nemohli naplniť skutkovú podstatu trestného činu nebezpečného vyhrážania.

10. Sťažovateľka ďalej k existencii väzobného dôvodu tvrdí, že jej predchádzajúce odsúdenie, resp. vedenie iného trestného konania proti nej nemôžu same osebe zakladať dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

11. Krajský súd podľa názoru sťažovateľky úplne ignoroval námietky o absencii objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu porušovania domovej slobody a trestného činu nebezpečného vyhrážania.

12. Sťažovateľka k rýchlosti rozhodovania o jej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu tvrdí, že žiadosť podala 11. novembra 2019. Okresný súd rozhodol napadnutým uznesením 12. decembra 2019 a krajský súd rozhodol napadnutým uznesením 30. decembra 2019, pričom napadnuté uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľke doručené 3. januára 2020.

II.

Vyjadrenia okresného súdu a krajského súdu a podanie sťažovateľky

13. K opodstatnenosti ústavnej sťažnosti sa vyjadril okresný súd v zastúpení jeho predsedníčkou, ktorá uviedla, že okresný súd postupoval vo veci sťažovateľky prednostne a urýchlene. Okresný súd zároveň súhlasil s upustením od ústneho pojednávania.

14. K opodstatnenosti ústavnej sťažnosti sa vyjadril aj krajský súd v zastúpení jeho podpredsedníčkou. Ústavnú sťažnosť sťažovateľky je podľa jeho názoru potrebné považovať za neopodstatnenú, keď v postupe krajského súdu nevznikli žiadne prietahy a vo veci sťažovateľky sa postupovalo prednostne a urýchlene. Odôvodnenie napadnutého uznesenia nemožno považovať za nedostatočné či arbitrárne. Krajský súd zároveň vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania. V tejto veci je potrebné z pohľadu krajského súdu zdôrazniť, že sťažovateľka sa mala trestných činov dopustiť v priebehu skúšobnej doby podmieneného trestu odňatia slobody, ako aj v priebehu dohľadu probačným a mediačným úradníkom.

15. Sťažovateľka vo svojom vyjadrení trvá na tom, že v jej veci nebolo rozhodnuté urýchlene. Nadmerná vyťaženosť sudcov všeobecných súdov nemôže ísť na ujmu osôb, ktorých osobná sloboda je obmedzená. Napadnuté uznesenie podľa jej názoru nie je dostatočne odôvodnené. Krajský súd ignoroval jej námietku o absencii objektívnej

stránky skutkovej podstaty vo vzťahu k (ne)oploteniu pozemku. Navyše, poškodený nemá zo sťažovateľky strach, keď sa mal pred viacerými svedkami vyjadriť, že má záujem u sťažovateľky opätovne pracovať.

III.

Priebeh konania pred okresným súdom a krajským súdom

16. Ústavný súd zistil z predloženého súdneho spisu takýto priebeh konania:

- 11. novembra 2019 bola Okresnej prokuratúre Nitra doručená žiadosť sťažovateľky o prepustenie z väzby na slobodu, ktorá bola doplnená podaniami z 12. novembra 2019 a z 19. novembra 2019;

- 22. novembra 2019 bola žiadosť sťažovateľky o prepustenie z väzby na slobodu spoločne s vyjadrením prokurátora predložená okresnému súdu;

- 27. novembra 2019 bol nariadený termín výsluchu sťažovateľky na 6. december 2019;

- 5. decembra 2019 doplnenie dôkazov právnym zástupcom sťažovateľky;

- výsluch sťažovateľky 6. decembra 2019 bol prerušený do 12. decembra 2019, a to na žiadosť právneho zástupcu sťažovateľky, ktorý žiadal doplniť vyšetrovací spis o záznam o vykonanej obhliadke z miesta činu, keďže tento záznam sa v prokurátorom predloženom vyšetrovacom spise nenachádzal;

- 12. decembra 2019 okresný súd svojím uznesením zamietol žiadosť sťažovateľky o prepustenie z väzby na slobodu; sťažovateľka zahlásila do zápisnice sťažnosť; uznesenie okresného súdu bolo sťažovateľke doručené v ten istý deň;

- 18. decembra 2019 doručenie odôvodnenia sťažnosti sťažovateľky okresnému súdu; v ten istý deň je súdny spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti;

- 27. decembra 2019 bol určený termín neverejného zasadnutia na 30. december 2019;

- 30. decembra 2019 bola sťažnosť sťažovateľky zamietnutá napadnutým uznesením;

- 2. januára 2020 bola vypracovaná písomná verzia napadnutého uznesenia;

- 3. januára 2020 vrátenie súdneho spisu okresnému súdu a doručenie napadnutého uznesenia sťažovateľke.

IV.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

17. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

18. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

19. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

20. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

21. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

22. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

23. Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

24. Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenia sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

25. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

26. V ustanoveniach čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy týkajúcich sa práva na osobnú slobodu (čl. 17 ods. 1 ústavy) je obsiahnuté aj právo obvineného podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú (resp. primeranú dobu) alebo byť prepustený počas konania (III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05). V označených ustanoveniach ústavy sú teda obsiahnuté obdobné práva ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (III. ÚS 34/07, IV. ÚS 333/08, IV. ÚS 263/2018).

27. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že na konanie, ktorého predmetom je súdne preskúmanie zákonnosti väzby a existencie všetkých jej podmienok, je aplikovateľný čl. 5 ods. 4 dohovoru (III. ÚS 227/03, IV. ÚS 181/07, III. ÚS 54/2017). Ústavnosť postupu a rozhodnutia súdu v takomto type konania (vrátane ústavnosti dôvodov, na ktorých bolo založené rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby) skúma však ústavný súd aj z hľadiska garancií vyplývajúcich z čl. 5 ods. 3 dohovoru (I. ÚS 100/04, III. ÚS 220/04, IV. ÚS 181/07).

28. Ústavný súd stabilne judikuje, že jeho právomoc na rozhodovanie vo väzobných veciach predpokladá výlučne skúmanie toho, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-procesné princípy takého obmedzenia osobnej slobody, akým je väzba obvineného (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03, IV. ÚS 171/03).

29. Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že obsahom základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy je aj oprávnenie trestne stíhanej osoby, aby súd rozhodujúci o jej väzbe skúmal významné skutočnosti pre a proti väzbe vrátane možnosti nahradiť ju zárukou, sľubom alebo peňažnou zárukou, pričom ak sa rozhodne trestne stíhanú osobu do väzby vziať alebo ju v nej ďalej držať, aby boli takéto rozhodnutia založené na konkrétnych skutočnostiach, a nie na abstraktnej úvahe (III. ÚS 38/01, IV. ÚS 207/07, III. ÚS 115/08).

30. Do právomoci ústavného súdu v zásade nepatrí preskúmať postup či správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktorý ich viedol k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby, resp. na ponechanie vo väzbe. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usporiadaný na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03).

31. Vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná právomoc ústavného súdu len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby (alebo je vo väzbe), bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol do väzby vzatý pre konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu vyjadrenú v § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku alebo okolnosti uvedené v odseku 2 tohto ustanovenia, a osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby (II. ÚS 76/02, I. ÚS 47/2013, III. ÚS 296/2017). Úlohou ústavného súdu je tiež sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd (III. ÚS 271/07, II. ÚS 465/2011). Ústavný súd preto nemôže zasahovať do skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ak ich z ústavného hľadiska možno pokladať za akceptovateľné a udržateľné (IV. ÚS 333/08, II. ÚS 343/09, II. ÚS 348/2016).

32. Pokiaľ ide o čl. 5 ods. 4 dohovoru, Európsky súd pre ľudské práva judikoval (pozri rozsudok vo veci Rakevich proti Rusku z 28. 10. 2003, sťažnosť č. 58973/00, bod 43; tiež II. ÚS 642/2017), že tento článok predstavuje jeho *habeas corpus* ustanovenie. Označené ustanovenie poskytuje osobe, ktorá bola pozbavená osobnej slobody, právo aktívne sa domáhať súdneho preskúmania tohto pozbavenia.

33. Článok 5 ods. 4 dohovoru tým, že osobám pozbaveným slobody zaručuje právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybníť zákonnosť tohto pozbavenia slobody, priznáva im právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné (pozri rozsudok vo veci Rehbock proti Slovinsku z 28. 11. 2000, sťažnosť č. 29462/95, bod 84; podobne I. ÚS 131/09, III. ÚS 161/2010, II. ÚS 642/2017).

34. Článok 5 ods. 4 dohovoru nevyžaduje, aby odvolací súd rozhodujúci o pozbavení slobody odpovedal na každý argument osoby pozbavenej slobody. Tento súd však nesmie ignorovať konkrétne skutočnosti namietané touto osobou, ktoré by mohli spochybníť existenciu podmienok „zákonnosti“ pozbavenia osobnej slobody (rozsudok vo veci Ilijkov proti Bulharsku z 26. 7. 2001, sťažnosť č. 33977/96, bod 94).

35. Väzba má mať striktné obmedzené trvanie, a preto má byť zaručená možnosť jej kontroly v krátkych intervaloch. V texte čl. 5 ods. 4 dohovoru použitý anglický výraz „speedily“ a francúzsky výraz „bref délai“ (v slovenskom preklade „urýchlene“) jasne indikuje, čo musí byť v danom prípade hlavným predmetom záujmu. Otázka rýchlosti rozhodovania ma musí posudzovať s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu (pozri už citovaný Rehbock, bod 84).

36. Ústavný súd už k rozhodovaniu všeobecných súdov o väzbe obvineného judikoval (III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03), že aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlania posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú týmto požiadavkám. Požiadavke, aby súd bezodkladne rozhodol o zákonnosti väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5

ods. 4 dohovoru, nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 126/05, III. ÚS 216/07, III. ÚS 147/2011).

37. Zohľadňujúc uvedené východiská a sťažovateľom prezentované námietky, ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

V.

Posúdenie vecí ústavným súdom

V.1 K namietanej dĺžke rozhodovania okresného súdu a krajského súdu

38. Sťažovateľka pred ústavným súdom namieta, že okresný súd a krajský súd nerozhodovali o jej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu prednostne a urýchlene. V tejto súvislosti poukazuje na celkovú dĺžku konania pred okresným súdom a pred krajským súdom a osobitne poukazuje na skutočnosť, že vo vyšetrovacom spise nebol založený záznam o vykonanej obhliadke miesta činu, čo spôsobilo predĺženie konania pred okresným súdom.

39. Z vyžiadaného súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľka podala svoju žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu okresnej prokuratúre 11. novembra 2019, pričom ju doplnila podaniami doručenými 12. novembra 2019 a 19. novembra 2019. Dňa 22. novembra 2019 bola jej žiadosť predložená okresnému súdu spoločne s vyjadrením prokurátora. Okresný súd rozhodol svojím uznesením 12. decembra 2019, pričom toto uznesenie doručil sťažovateľke v ten istý deň. Konanie pred okresným súdom teda trvalo od predloženia žiadosti prokurátorom 22. novembra 2019 do rozhodnutia a doručenia uznesenia 12. decembra 2019, t. j. 20 dní (14 pracovných dní). Celková dĺžka rozhodovania o žiadosti sťažovateľky vrátane fázy na okresnej prokuratúre bola 31 dní (od 11. novembra 2019 do 12. decembra 2019).

40. Aj ak by ústavný súd v tejto veci zohľadnil na úkor okresného súdu i postup okresnej prokuratúry (porovnaj rozsudok vo veci Sanchez-Reisse proti Švajčiarsku z 21. októbra 1986, sťažnosť č. 9862/82, bod 54; tiež Schvarc proti Slovenskej republike zo 14. januára 2014, sťažnosť č. 64528/09, bod 24), ktorý sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti nenapadla, celková dĺžka rozhodovania o žiadosti sťažovateľky o prepustenie z väzby na slobodu by predstavovala hraničný prípad, pri ktorom možno v zmysle už uvedených štandardov ešte stále uvažovať o ústavnoprávnej udržateľnosti postupu okresného súdu v napadnutom konaní.

41. Napadnuté konanie na krajskom súde trvalo od 18. decembra 2019, keď sťažovateľka odôvodnila svoju sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu a keď bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie. Krajský súd rozhodol napadnutým uznesením 30. decembra 2019, pričom toto uznesenie bolo sťažovateľke doručené 3. januára 2020. Konanie pred krajským súdom tak trvalo celkovo 16 dní. Postup krajského súdu tak možno s odkazom na už citovanú judikatúru považovať za urýchlený a z ústavnoprávneho pohľadu akceptovateľný.

42. Vzhľadom na uvedené nebolo možné tejto časti sťažnosti sťažovateľky vyhovieť.

V.2 K nezákonnosti a neústavnosti väzby sťažovateľky

43. Sťažovateľka pred ústavným súdom namieta porušenie svojich práv napadnutým uznesením na základe toho, že krajský súd:

- svojvoľne ustálil väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom jeho existencia je iba čisto hypotetická a vôbec ani nie je možné pokračovať v páchaní trestných činov porušovania domovej slobody a nebezpečného vyhrážania;

- nezohľadnil to, že sťažovateľka ani nemohla spáchať trestný čin porušovania domovej slobody, keďže pozemok nebol uzavretý, resp. oplotený;

- nezohľadnil to, že jej výroky na adresu poškodeného nemohli naplniť skutkovú podstatu trestného činu nebezpečného vyhrážania a je nemysliteľné, aby sťažovateľka ako žena s vážou mohla vzbudzovať u poškodeného obavu o zdravie a život;

- svojvoľne dospel k záveru, že jej predchádzajúce odsúdenie, resp. vedenie iného trestného konania proti nej môžu samey osebe zakladať väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

44. Vzhľadom skutočnosť, že uznesenie okresného súdu a napadnuté uznesenie krajského súdu tvoria jeden celok (m. m. I. ÚS 379/2018, I. ÚS 161/2019), ústavný súd pri preskúmaní zákonnosti a ústavnosti pozbavenia osobnej slobody sťažovateľky vychádzal z oboch týchto rozhodnutí.

45. Okresný súd v relevantnej časti odôvodnenia svojho uznesenia uviedol: „Z výpovede poškodeného [REDAKOVANÉ] vyplýva, že obvinení [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] vo večerných hodinách dňa 20.06.2019 vošli do dvora patriaceho k domu č. [REDAKOVANÉ] v osade [REDAKOVANÉ] obce [REDAKOVANÉ], a to prekročením hranice pozemku a [REDAKOVANÉ] žiadala od [REDAKOVANÉ] zaplatenie dlhu, ktorý mal pozostávať z pokuty 1.500 € a z hodnotu návesu 7000 €, ktorý zadržali policajti v [REDAKOVANÉ] pre nezaplatené faktúry. [REDAKOVANÉ] chytila na stole sa nachádzajúci popolník a chcela ho ním udrieť po hlave. On a aj jeho otec, nachádzajúci sa na dvore, ich opakovane vyzývali, aby opustili pozemok, a keď vošiel do domu pre telefón aby zavolať na políciu, vošli za ním aj jeho matka, dvere zamkla, následne sa [REDAKOVANÉ] snažila dostať do vnútra, a stále revala, že ho dá zbiť, zabiť a že jej nikto nepomôže. Cez okno videl ako otec vedie psa na vodítku a vtedy [REDAKOVANÉ] od verí odišla.

[REDAKOVANÉ] stretol v obchode asi za dva a pol mesiace, kde na neho táto znovu kričala, že je jej dlžný peniaze ako aj to, že mu nepomôže, že to oznámil na políciu a že jej peniaze aj tak vráti, lebo sa o to ona postará.

Z výpovede poškodených [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] vyplývajú rovnaké skutočnosti ako z výpovede poškodeného [REDAKOVANÉ]. Okrem toho z výpovede [REDAKOVANÉ] vyplýva aj to, že hranice pozemku sú jasne ohraničené múrikom, ale bez oplotenia a keď vytiahol psa z klietky a viedol ho na vodítku všetci sa stiahli a odišli preč.

Aj z výpovedí svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] vyplývajú skutočnosti, ktorými bolo potvrdené, že keď vyšli na ulicu po tom, čo z dvora poškodených počuli hádku

viacerych osôb, na ulici nikoho nevideli, a po krátkom čase na ulicu vyšli traja chlapci a krik stále trval.

Z týchto skutočností je zrejmé, že obvinená spolu s ďalšími osobami vstúpili na pozemok patriaci k rodinnému domu, v ktorom bývajú poškodení. Z výpovedí poškodených tiež vyplýva, že obvinení vstúpili na pozemok neoprávnene, bez toho aby s tým poškodení súhlasili, a následne sa jednak obvinená [REDAKOVANÉ] a jednak ďalší obvinení sa tu správali v rozpore so zákonom, pričom z ďalšieho konania obvinenej je zrejmé, že táto mala snahu dostať sa do rodinného domu, kde vošiel [REDAKOVANÉ] a jeho matka zamkla vchodové dvere.

Pokiaľ ide o namietané materiálne podmienky väzby, tieto aj naďalej trvajú, pretože z vykonaných dôkazov nebolo úplne rozptýlené podozrenie, že obvinená sa dopustila skutku, pričom k tomuto nedošlo ani po vypočutí ďalších svedkov, ktorí však na mieste činu neboli prítomní.

Ku konkrétnym skutočnostiam odôvodňujúcim tzv. preventívnu väzbu podľa § 71 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku je potrebné poukázať na to, že obvinená má v odpise registra trestov záznam o podmienčnom odsúdení rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 1T/42/2017 zo dňa 30.10.2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 6.9.2018 pre zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 odsek 2 Tr.zák. v trvaní 3 roky a skúšobná doba jej končí 6.9.2021.

Okrem toho obvinená bola z väzby prepustená uznesením OS Nitra 33Tp/13/2012 zo dňa 15.02.2012 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp.zn. 1Tpo/10/2012 zo dňa 14.03.2012 a väzba jej bola nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvinenou, s uloženými obmedzeniami a povinnosťami. Tento dohľad nad odsúdenou stále pokračuje, napriek tomu, že na obvinenú [REDAKOVANÉ] bola podaná obžaloba na Špecializovaný trestný súd v Pezinku pracovisko Banská Bystrica za pokračovací zločin nedovedenia dane a poistného podľa § 277 odsek 1, 2, 4 Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno j/ Trestného zákona. Súčasne v ďalšej trestnej veci sa prejednáva trestná vec proti obvinenej na Okresnom súde Banská Bystrica pre rovnaký trestný čin.

Súd teda mal preukázané, že obvinenej v inej trestnej veci už bola väzba nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka. Okrem toho vo vyššie uvedenej trestnej veci obvinenej bola určená skúšobná doba, ktorá jej stále plynie, a ani hrozba nariadenia trestu ju nevedla k tomu, aby sa vyvarovala takého konania, ktoré by vzbudilo, čo i len podozrenie z protiprávneho konania, tak ako sa to stalo v prejednávanej príhode.“

46. Krajský súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia uviedol: *„V doterajšom štádiu konania obvinenú zo spáchania činu (pri rešpektovaní prezumpcie neviny) usvedčujú svedkovia a poškodení [REDAKOVANÉ] a jeho rodičia [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]. Prítomnosť na mieste činu potvrdzujú ďalší svedkovia a agresivitu na mieste činu uvádzali i príslušníci polície zasahujúci na mieste činu.*

Aj z pohľadu nadriadeného súdu bolo potrebné pri hodnotení dôvodnosti preventívnej väzby vziať do úvahy stále prebiehajúcu skúšobnú dobu podmieneného trestu odňatia slobody, ktorú obvinená vykonáva na podklade rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 30.10.2017, sp. zn. 1T/42/2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 06.09.2018, sp. zn. 3To/18/2018 v trvaní troch rokov popri uloženom treste odňatia slobody v trvaní dvoch rokov.

Zároveň obvinená je trestne stíhaná Špecializovaným trestným súdom v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, pre pokračovací zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 odsek 1 alinea druhá, odsek 2 písmeno a/, odsek 4 Trestného zákona a iné, v ktorej veci bola prepustená z výkonu väzby podľa § 71 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku a bol jej určený probačný dohľad s obmedzením v podobe zákazu vykonávať osobne alebo sprostredkovane podnikateľskú činnosť § 2 Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb., v znení neskorších predpisov.

Opierajúc sa o tieto skutočnosti sťažovateľka opomína dôležitosť faktu, že predchádzajúce odsúdenie si zapríčinila sama a nachádza sa v režime prísneho dohľadu nad jej správaním v rámci skúšobnej doby podmieneného trestu odňatia slobody, ktorý je navyše limitovaný dohľadom probačným a mediačným úradníkom v stále neuzavretej trestnej veci pred STS.“

47. K námietke sťažovateľky, že nemohla spáchať trestný čin porušovania domovej slobody z dôvodu nedostatočného oplotenia pozemku, a k jej námietke, že nemohla spáchať trestný čin nebezpečného vyhrážania vzhľadom na jej fyzické vlastnosti a fyzické vlastnosti poškodeného/poškodených, ústavný súd konštatuje, že uvedené skutočnosti budú predmetom skúmania v príslušnom trestnom konaní vedenom proti sťažovateľke. V tomto štádiu konania pri rozhodovaní o obmedzení osobnej slobody sťažovateľky je nevyhnutné, aby skutok, resp. skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie, napĺňali znaky trestného činu a aby existovalo dôvodné podozrenie, že ich mala spáchať sťažovateľka. Z citovaných časti odôvodnenia uznesení okresného súdu a krajského súdu podľa názoru ústavného súdu vyplýva, že existencia uvedených skutočností bola dostatočným spôsobom preukázaná.

48. Pokiaľ ide o námietku, že existencia väzobného dôvodu je v prípade sťažovateľky čisto hypotetická, táto nadväzuje na jej prechádzajúcu námietku o tom, že označené trestné činy vôbec ani nemohla spáchať, a preto vzhľadom na už uvedené ani táto jej námietka nemôže spochybníť ústavnosť a zákonnosť jej väzobného trestného stíhania.

49. K obdobným záverom dospel ústavný súd aj vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 83/2020 z 20. februára 2020, ktorým rozhodol o ústavnej sťažnosti sťažovateľky, ktorou namietala neústavnosť a nezákonnosť jej vzatia do väzby.

50. Ústavný súd nad rámec uvedeného považuje za vhodné osobitne sa vyjadriť k tvrdeniu sťažovateľky, že predchádzajúce odsúdenie, resp. vedenie iného trestného konania proti nej nemôžu samy osebe byť skutočnosťou zakladajúcou existenciu väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

51. Ústavný súd sa z napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu presvedčil, že vo veci sťažovateľky nejde o odôvodnenie jej väzobného trestného stíhania predošlým odsúdením a iným trestným stíhaním, ako to tvrdí sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti, ale tým, že sťažovateľku od páchania protiprávnej činnosti neodradilo plynutie skúšobnej doby jej predchádzajúceho podmieneného odkladu výkonu trestu a ani plynutie probačného dohľadu v inej trestnej

veci. Takéto odôvodnenie obmedzenia osobnej slobody sťažovateľky možno podľa názoru ústavného súdu považovať za dostatočné a ústavnoprávne akceptovateľné. Ústavný súd taktiež považuje za príhodné vo vzťahu k existencii väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku opätovne poukázať na časť odôvodnenia uznesenia okresného súdu, ktorý uviedol, že poškodený sa so sťažovateľkou „*stretol v obchode asi za dva a pol mesiaca, kde na neho táto znovu kričala, že je jej dlžný peniaze, ako aj to, že mu nepomôže, že to oznámi na políciu a že jej peniaze aj tak vráti, lebo sa o to ona postará*“.

52. Ústavný súd na základe už uvedeného dospel k záveru, že krajský súd sa dostatočným a relevantným spôsobom vysporiadal so všetkými námietkami prezentovanými sťažovateľkou. V nadväznosti na uvedené dospel k záveru, že ani tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľky nemožno vyhovieť.

53. Pokiaľ sťažovateľka nad rámec čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru namieta aj porušenie svojich práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, ústavný súd konštatuje, že v danom prípade nie je predmetom jeho ústavnoprávneho prieskumu rozhodnutie súdov o vzatí sťažovateľky do väzby, ale o dôvodnosti ďalšieho trvania jej väzby. Článok 5 ods. 1 písm. c) dohovoru sa *ratione materiae* nevzťahuje na dôvodnosť ďalšieho trvania väzby (obdobne I. ÚS 338/06, I. ÚS 352/06, II. ÚS 318/06, III. ÚS 34/07, I. ÚS 232/2017).

54. Sťažovateľka napokon vo svojom podaní k vyjadreniam okresného súdu a krajského súdu uviedla, že poškodený z nej nemá strach, keď sa mal pred viacerými svedkami vyjadriť, že má záujem u sťažovateľky opätovne pracovať. Ústavný súd konštatuje, že túto svoju námietku sťažovateľka mohla/môže uplatniť v žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, o ktorej je príslušný rozhodnúť okresný súd a v prípade podania sťažnosti krajský súd.

55. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že ústavnej sťažnosti sťažovateľky ako celku nemožno vyhovieť.

56. Keďže ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky obsiahnutými v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu